

Документ за разглеждане в заседание

B9-0277/2023

12.6.2023

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ

за приключване на разисквания по изявления на Съвета и на Комисията
съгласно член 132, параграф 2 от Правилника за дейността
относно устойчиво възстановяване и интеграция на Украйна в
евроатлантическата общност
(2023/2739(RSP))

Хелмут Шолц
от името на групата The Left

Резолюция на Европейския парламент относно устойчивото възстановяване и интеграция на Украйна в евроатлантическата общност (2023/2739(RSP))

Европейският парламент,

- като взе предвид подписаното през 2014 г. Споразумение за асоцииране между Европейския съюз и неговите държави членки, от една страна, и Украйна, от друга страна¹, и свързаната с него задълбочена и всеобхватна зона за свободна търговия между Европейския съюз и Украйна,
- като взе предвид съобщението на Комисията от 17 юни 2022 г., озаглавено „Становище на Комисията относно кандидатурата на Украйна за членство в Европейския съюз“ (COM(2022)0407), и последвалите заключения на Европейския съвет от 23 и 24 юни 2022 г.,
- като взе предвид всички изявления относно трудовото право и правата на работниците в Украйна, включително резолюцията на Европейския парламент от 2 февруари 2023 г. относно подготовката на срещата на върха между ЕС и Украйна²,
- като взе предвид становището на Европейския комитет на регионите от 11 октомври 2022 г. относно „Ролята на градовете и регионите в ЕС за възстановяването на Украйна“,
- като взе предвид член 132, параграф 2 от своя Правилник за дейността,
- A. като има предвид, че Украйна претърпя значителни човешки и икономически загуби от началото на агресивната война на Русия; като има предвид, че за реконструкцията на страната ще бъдат необходими международна солидарност и активна подкрепа;
- B. като има предвид, че в съвместната оценка, публикувана на 23 март 2023 г. от правителството на Украйна, Групата на Световната банка, Европейската комисия и Организацията на обединените нации (ООН), се прогнозира, че разходите за реконструкция и възстановяване в Украйна са нараснали до 411 милиарда щатски долара (равняващи се на 383 милиарда евро); като има предвид, че във втората бърза оценка на щетите и потребностите (RDNA2) общият размер на потребностите от реконструкция и възстановяване се оценява на 411 милиарда щатски долара, което е 2,6 пъти повече от прогнозния БВП на страната за 2022 г.; като има предвид, че най-високо се оценяват потребностите в областта на транспорта (22%), жилищното настаняване (17%), енергетиката (11%), социалната закрила и поминъка (10%), справянето с рисковете от взривоопасни вещества (9%) и селското стопанство (7%); като има предвид, че географските райони с

¹ ОВ L 161, 29.5.2014 г., стр. 3.

² Приети текстове, P9_TA(2023)0029.

най-голямо нарастване на нуждите са регионите, които са на първа линия на военните действия, а именно Донецк, Харков, Луганск и Херсон;

- В. като има предвид, че следвоенното възстановяване далеч не се ограничава само до физическата реконструкция и преоформянето на икономиката на страната, и по-специално на нейната инфраструктура, както и разминирането и обеззаразяването в селскостопанските райони, а включва и помирение, демократизация и зачитане на принципите на правовата държава и на правата на човека; като има предвид, че военното положение в Украйна за времетраенето на войната, което беше оправдано с оглед на руското нашествие, концентрира властта в кабинета на президента и изпълнителната власт и оказва натиск върху демократичните и трудовите права, децентрализацията, медиите и религиозните свободи, правата на малцинствата, прозрачността на процеса на вземане на решения и отчетността;
- Г. като има предвид, че Украйна се превърна в държава – кандидатка за членство в ЕС, и трябва да изпълни критериите от Копенхаген, преди да може да започне преговори за присъединяване;
- Д. като има предвид, че украинското гражданско общество доказва своята зрялост като пазител и опора на демократичния напредък на Украйна и сега то е ключов елемент от устойчивостта на Украйна спрямо руската агресия; като има предвид, че украинското правителство приветства ролята на гражданското общество в рамките на хуманитарната помощ и социалното възстановяване, но продължава да не включва гражданското общество и местните органи в по-спорни области, по-специално планирането на следвоенната реконструкция; като има предвид, че успехът на следвоенното възстановяване на Украйна зависи от участието на украинското гражданско общество в процеса на реконструкция и възстановяване;
- Е. като има предвид, че първите стъпки в процесите на децентрализация преди войната се превърнаха във важен и широко приветстван фактор за засилващото се предоставяне на правомощия на регионалните и местните органи; като има предвид, че те се оказаха ключовият механизъм, който дава възможност на много общности да оцеляват и устояват по време на войната; като има предвид, че тази децентрализация също така започна да ограничава мощта на регионалните олигарси и влиянието им върху вземането на решения както на регионално, така и на национално равнище; като има предвид, че ангажираността на местно и регионално равнище и участието на общността ще бъдат от ключово значение за постигането на устойчиви резултати от реконструкцията, модернизацията и възстановяването;
- Ж. като има предвид, че междуведомствена платформа за координация на донорите, ръководена съвместно от Европейската комисия и украинското правителство, която има за цел да подкрепя процеса на укрепване, възстановяване и реконструкция на Украйна, започна да функционира на 26 януари 2023 г.; като има предвид, че украинското гражданско общество и различните политически партии във Върховната рада нямат място на масата за вземане на решения, на която украинското правителство, държавите — членки на ЕС, европейските институции и международните финансови институции определят следващите стъпки за своето участие и подкрепа за Украйна; като има предвид, че плановете

на тези заинтересовани лица относно реконструкцията и обвързването с условия са изготвени при липса на прозрачност и участие на обществеността;

- З. като има предвид, че плановете на украинското правителство и международните донори относно реконструкцията и обвързването с условия са изготвени при липса на прозрачност и участие на обществеността; като има предвид, че тези плановете следва да имат по-силни демократични основи, за да се избегне липсата на демократична подкрепа, която беше характерна за липсата на демократично участие в развитието на страната както преди 2014 г., така и след това;
- И. като има предвид, че гигантският инвестиционен фонд от САЩ BlackRock създаде Фонд за развитие на Украйна в сътрудничество с украинското правителство с цел привличане на публичен и частен капитал за реконструкцията на Украйна; като има предвид, че украинското министерство на икономиката назначи консултантите, които са платени от BlackRock, за да предоставят съвети относно стартирането на фонда; като има предвид, че ръководителят на групата на финансовите институции и на подразделението за консултантски услуги в областта на финансовите пазари (Financial Institutions Group / Financial Markets Advisory) на BlackRock, Чарлз Хатами, заяви, че усилията за възстановяване ще създадат значителни възможности за инвеститорите;
- Й. като има предвид, че на 21 и 22 юни западните донори и инвеститори ще се съберат в Лондон за Конференцията за възстановяване на Украйна за 2023 г., чиято цел е да се определят структурите, инструментите и стратегията, необходими за привличане на чуждестранни инвестиции;
- К. като има предвид, че Украйна, която е най-голямата държава от източното съседство на ЕС, е много привлекателна за международните инвеститори поради уникалното си географско местоположение, природните си ресурси, морските си пристанища и висококвалифицираното население; като има предвид, че от 2019 г. насам правителството на Зеленски създаде необходимите условия за непрекъснат процес на приватизация в Украйна; като има предвид, че този процес беше значително ускорен от началото на войната; като има предвид, че международните финансови институции насърчиха този процес, като използваха инструменти за обвързване с условия за финансовата подкрепа; като има предвид, че Комисията не е представила доказателства за начините, по които се използват безвъзмездните средства и заемите в рамките на макрофинансовата помощ от ЕС, в съответствие с условията, поискани от Парламента;
- Л. като има предвид, че Украйна е страна, в която е съсредоточено 35% от биологичното разнообразие на Европа, и като има предвид, че възстановяването на природата ще бъде важен въпрос в рамките на следвоенната реконструкция на Украйна; като има предвид, че вредите за околната среда, причинени от войната, включват влошаване на състоянието на екосистемите, замърсяване на въздуха и водите и замърсяване на обработваемите и пасищните площи; като има предвид, че от началото на войната най-малко 200 000 хектара гори са засегнати от пожари, 680 000 тона изкопаеми горива са изгорели, а 180 000 кубични метра почва са замърсени с боеприпаси; като има предвид, че вследствие на войната са увредени защитени зони и са унищожени пречиствателни станции за отпадъчни води; като

има предвид, че украинските земеделски земи са от решаващо значение за доставките на храни в световен мащаб; като има предвид, че селското стопанство е в основата на нашата продоволствена система; като има предвид, че е налице спешна необходимост от декарбонизация на нашата икономика и превръщане на селското стопанство в устойчива система, щадяща климата и околната среда; като има предвид, че връзката между здравето на хората, здравето на обществата и здравето на планетата поставя устойчивите продоволствени системи в основата на Европейския зелен пакт;

- М. като има предвид, че от 2014 г. насам ключово условие за финансиране от международни финансови институции като Европейската банка за възстановяване и развитие, Международния валутен фонд и Световната банка е Украйна да отмени мораториума върху продажбата на земеделска земя с цел създаване на пазар на земя; като има предвид, че въпреки огромната опозиция в страната правителството на Зеленски отмени 19-годишния мораториум върху продажбите на земеделска земя в страната през март 2020 г.; като има предвид, че в резултат на това групата на най-големите собственици на земя представлява комбинация от олигарси и разнообразни чуждестранни – предимно европейски и северноамерикански – инвеститори, включително базиран в САЩ фонд за частно дялово участие и държавният инвестиционен фонд на Саудитска Арабия;
- Н. като има предвид, че макар като цяло да се счита, че в Украйна е налице положителна тенденция по отношение на контрола върху корупцията от 2014 г. насам, продължават да съществуват значителни фактори, благоприятстващи корупцията; като има предвид, че олигарсите продължават да контролират големи части от украинската икономика, включително селскостопанския сектор; като има предвид, че международните анализатори и украинското гражданско общество са загрижени, че случаите на корупция ще се увеличат с преминаването на международната помощ от военна помощ към реконструкция на разрушената инфраструктура; като има предвид, че тенденциите в управлението в последно време, които са се развили или са се ускорили след руското нашествие, потенциално засягат риска от корупция по време на реконструкцията, например нарастваща централизация, повторната поява на олигарси и липсата на последователност в усилията за борба с корупцията;
- О. като има предвид, че в рамките на военното положение националното правителство предприе стъпки, целящи да се упражнява по-голям контрол върху медийното пространство, по-специално чрез монополизиране на телевизионните новини, затваряне на канали, възприемани като проруски, и въвеждане на инструменти за държавна цензура; като има предвид, че тези мерки ограничават способността на независимите медии и разследващите репортери да разкриват евентуални злоупотреби с власт и корупция;
- І. отново осъжда по възможно най-категоричен начин нападението срещу териториалната цялост и суверенитета на Украйна, причинено от нахлуването на Руската федерация в Украйна; осъжда това нашествие като агресивна война, която представлява сериозно нарушение на международното право, и по-специално Устава на ООН, и за която няма оправдание; изразява дълбока солидарност с народа на Украйна; подчертава необходимостта от спешни, интензивни и

постоянни дипломатически усилия за незабавното прекратяване на войната в Украйна и на страданията на украинския народ;

2. настоява Русия да поеме отговорност за щетите, които е причинила в Украйна; приветства факта, че ЕС обмисля възможности за насочване на замразени руски финансови средства от лицата, които носят отговорност за войната, в посока на усилията за реконструкция на Украйна; отбелязва, че това е безпрецедентно усилие, и настоява, че всяко решение по този въпрос следва да се взема в съответствие с правото на ЕС и международното право; призовава за създаването на подходяща универсална международна нормативна уредба, приложима за други зони на война и конфликти по света;
3. приветства факта, че международната общност вече започна да се подготвя за процеса на реконструкция на Украйна след войната; настоява, че това следва да послужи като пример за други райони по света, разкъсвани от войни и конфликти, като се вземат предвид потребностите на гражданските общества в държавите, които са пряко и непряко засегнати, и се реагира на неотложната задача за съчетаване на тези усилия с необходимостта от спешно реструктуриране на световната икономика с цел предприемане на мерки за справяне с изменението на климата и загубата на биологично разнообразие;
4. припомня, че следвоенният процес на реконструкция следва да бъде от полза за всеки украински гражданин и за мултиетническото общество в страната като цяло; подчертава, че процесът на реконструкция трябва да следва подход „от долу нагоре“, и настоява за участие на гражданите от всички слоеве на украинското общество, както и на регионалните и местните органи и профсъюзите, в процесите на вземане на решения, определящи бъдещето на страната;
5. изразява загриженост, че бъдещият икономически модел на Украйна ще бъде решен от настоящото правителство без парламентарни или демократични консултации, основаващи се участието; призовава Украйна и нейните международни донори незабавно да използват необходимите инструменти, за да гарантират, че народът на Украйна има право на глас по въпроса как ще протече реконструкцията и как ще изглежда тя; призовава организаторите на Конференцията за възстановяване на Украйна в Лондон през юни да обявят създаването на съвет, състоящ се от водещи експерти от гражданското общество, който да съветва междуведомствената платформа за координация на донорите; призовава междуведомствената платформа за координация на донорите, която координира цялото донорско финансиране за реконструкцията на Украйна, да осигури пълноценно участие на Европейския алианс на градовете и регионите за възстановяване на Украйна като пълноправен партньор на всички етапи от неговото планиране и изпълнение;
6. настоява следвоенното помирение, реконструкцията и интеграцията в ЕС на Украйна да се основават на демокрацията, принципите на правовата държава, зачитането на основните права на човека, гражданското равенство, социалната справедливост, междуетническата и религиозната толерантност, равенството между половете и зачитането на справедливостта в областта на околната среда и климата;

7. настоява процесът на реконструкция да положи основите за дългосрочен устойчив растеж, основаващ се на стратегия за интегрирано териториално планиране, като се използват системни подходи за устойчиви, екологосъобразни, интелигентни и приобщаващи територии и принципът „да изграждаме отново, но по-добре“ на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР). настоява, че международните средства, предоставени на Украйна, следва да допринасят за целта, определена от украинското правителство, за намаляване на всички емисии на парникови газове с 65% до 2030 г.; призовава украинското правителство и международните донори да гарантират, че инвестициите в енергийния сектор допринасят за декарбонизацията и намаляването на зависимостта на Украйна от изкопаеми горива;
8. отбелязва със сериозна загриженост, че плановете за следвоенна реконструкция, предложени от международните финансови институции и подкрепяни от ЕС, пренебрегват тези основни принципи и предоставят възможности на чуждестранните донори и инвеститори и украинските олигарси, като предлагат политики за приватизация и либерализация; настоятелно призовава представителите на гражданското общество и представителите на местните органи да бъдат изпратени в консултативните групи в различни украински министерства и да бъдат включени в междуведомствената платформа за координация на донорите;
9. призовава Комисията да гарантира участието на експерти от гражданското общество и представители на местните и регионалните органи в предстоящата Конференция за възстановяване на Украйна в Лондон, както и във всички бъдещи дискусии относно реконструкцията на Украйна; призовава Комисията да демонстрира своята политическа воля за включване на украинското гражданско общество в процеса на възстановяване и реконструкция, като интегрира финансовата подкрепа за организациите на гражданското общество и регионалните и местните органи в механизмите за финансиране на съответните проекти за възстановяване;
10. подчертава, че успешната реконструкция и възстановяване зависят основно от укрепването на капацитета на местните и регионалните общности да планират и изпълняват свои собствени проекти за възстановяване, да привличат финансиране от международни донори и национални източници на финансиране и да ангажират частни предприятия в партньорства за възстановяване; насочва вниманието към Алианса на градовете и регионите за възстановяване на Украйна, чието начало беше поставено на 30 юни 2022 г., като фактор за картографиране на местните и регионалните нужди в Украйна, за координиране на усилията на градовете и регионите в ЕС, които са готови да мобилизират ресурси в подкрепа на ефективното и устойчиво възстановяване на Украйна, за улесняване на сътрудничеството между нейните основни партньори и институциите на ЕС, в рамките на междуведомствената платформа за координация на донорите, както и между ЕС и украинските местни и регионални органи и сдружения, и за представяне на проекти за възстановяване, изпълнявани от украинските местни органи;
11. изразява дълбоко съжаление, че Комисията не се консултира надлежно с

Парламента относно подготвителните си дейности за реконструкцията на Украйна; отново подчертава, че разбира използването на ускорени процедури по време на война, но настоява да бъдат спазвани неговите права на съвместно вземане на решения и контрол по отношение на макрофинансовата помощ за трети държави, включително Украйна; настоява по-специално за провеждане на консултации относно обвързаността с условия на финансовата помощ и посочва своите права на мониторинг;

12. подчертава, че международната финансова подкрепа трябва да отдава приоритет на възстановяването на жилищни, нежилищни и инфраструктурни обекти, разрушени от руските военни сили, и следва да осигурява възможности за украинските предприятия и работни места за украинския народ; отхвърля всеки сценарий, при който реконструкцията на Украйна се подкрепя от международни донори с условието, че заемите трябва да се изразходват за доставчици в техните държави, а не в Украйна;
13. призовава Комисията да гарантира, че възстановяването на Украйна е в съответствие с принципите, на които се основава Зеленият пакт на ЕС, и че то допринася за мерките за справяне с тройната планетарна криза, с която се сблъсква в момента човечеството, а именно изменението на климата, замърсяването и загубата на биологично разнообразие, които са взаимосвързани и взаимозависими;
14. изразява загриженост във връзка с концентрацията на земя в ръцете на селскостопански предприятия, олигарси и мощни финансови интереси, тъй като положението повдига въпроси във връзка със справедливостта и икономическата справедливост в държава, в която се съсредоточават ресурси в ръцете на силно ограничен кръг от лица; призовава украинското правителство и неговите партньори във връзка с реконструкцията да осигурят справедлив и равнопоставен достъп до земя и финансиране, за да се гарантират икономическата устойчивост и благосъстоянието на осемте милиона земеделски стопани в страната;
15. изразява загриженост, че плановете за възстановяване и реконструкция на украинското правителство се основават на неолиберални идеи за приватизация, либерализация и чуждестранни инвестиции; предупреждава, че възстановяването не следва да води до укрепване на съществуващите олигархични структури в Украйна и не следва да полага основите за по-нататъшна концентрация на земя в ръцете на олигарси, чуждестранни интереси и големи селскостопански предприятия; поради това подчертава необходимостта да се гарантира прозрачност, отчетност и обществен контрол върху разпределението на средствата за реконструкция;
16. отбелязва със загриженост, че докато в страната е въведено военно положение в условията на руското нашествие, правителството на Зеленски и управляващата партия „Слуга на народа“ предприема реформи в областта на труда и социалната политика, които са в противоречие с достиженията на правото на ЕС (*acquis communautaire*); настоятелно призовава всички украински политически и икономически институции и заинтересовани лица да гарантират, че процесът на възстановяване и реконструкция е в съответствие с достиженията на правото на

ЕС в социалната област и с конвенциите на Международната организация на труда; призовава Комисията да поясни на украинското правителство, че процесът на присъединяване трябва да се основава на привеждане в съответствие с основните ценности на ЕС, принципите на правовата държава, социалната пазарна икономика, социалния диалог и ролята на социалните партньори и трябва да включва пълно зачитане на синдикалните и социалните права; призовава украинското правителство незабавно да прекрати атаките срещу правата на работниците и синдикалните права и да оттегли наскоро приетите изменения на трудовото си законодателство; настоява да се проведат консултации със социалните партньори относно всички реформи в трудовото право и профсъюзите да бъдат включени във всички програми, насочени към възстановяването и реконструкцията на Украйна; призовава украинските работодатели и чуждестранните инвеститори да зачитат правата на работниците, включително на справедливо заплащане и безопасни условия на труд и правата на колективно договаряне;

17. призовава Комисията да включи като цяло както Европейския икономически и социален комитет, така и Европейския комитет на регионите във фазите на подготовка и изпълнение на подкрепата за възстановяване и реконструкция на Украйна и да им предостави възможност да дадат своя принос за тези реформи;
18. призовава украинското правителство и Комисията да подобрят прозрачността и отчетността при управлението на средствата, за да се даде възможност на украинския народ и данъкоплатците в ЕС да разберат как се използват парите, като оповестяват и съобщават подробно плановете и ресурсите за възстановяване за украинското общество, както и напредъка на украинското общество; призовава украинското правителство да подобри значително медийния плурализъм и да даде възможност за критичен мониторинг на използването на средства, извършван от медиите и гражданското общество, включително за да се даде възможност за борба с корупцията и непотизма;
19. настоятелно призовава ЕС, неговите държави членки и международните финансови институции да предоставят безвъзмездни средства, а не заеми, тъй като Украйна вероятно няма да бъде в състояние да обслужва и изплаща допълнителни дългове в краткосрочен план; подчертава, че заеми биха увеличили риска от дългова криза в бъдеще, като се има предвид, че преди войната външният дълг на Украйна вече беше в размер на приблизително 130 милиарда евро, което съответства на 80% от нейния БВП; призовава ЕС и международните финансови институции да предоставят заеми без или с много ниски лихвени проценти, особено за проекти, насочени към подпомагане на общините; предлага да се опрости дългът на Украйна, за да ѝ се помогне да покрива настоящите си спешни разходи и да се улесни реконструкцията на стратегическата инфраструктура, разрушена по време на войната;
20. подчертава, че не съществува „ускорена процедура“ за членство в ЕС и че присъединяването продължава да бъде сложен, основан на достойнства и структуриран процес, за който са необходими ефективно прилагане на реформи и транспониране на достиженията на правото на ЕС; подчертава необходимостта ЕС да бъде подготвен за по-нататъшно разширяване, включително чрез

предприемане на реформи с цел той да стане той по-устойчив от социална и екологична гледна точка;

21. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета, на Комисията, на заместник-председателя на Комисията / върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, на Европейската банка за възстановяване и развитие и на правителството и парламента на Украйна.